

Systematiskt kvalitetsarbete för Barn och utbildning

Läsåret 2023/2024

Systematiskt kvalitetsarbete för Barn och utbildning

Lsåret 2023/2024

Dokumenttyp	Rapport
Fastställt/uppriktad	2024-10-31 av Barn och utbildning
Senast reviderad	2024-10-31
Detta dokument gäller för	Barn och utbildning
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentansvarig	Skolchef
Dnr	2024-300

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Sammanfattande analys.....	4
Studieresultat	4
Kvalitetsfaktorer.....	5
Identifierade utvecklingsområden och behov.....	7
Organisation	8
Mål för läsåret 2023/2024	9
Verksamhetsplan för Barn och utbildning 2023/2024.....	10
Verksamheternas kvalitetsarbete i korthet.....	10
Förskolan.....	10
Kvalitetsenkät i förskolan	12
Grundskolan	12
Lokaler och fysisk miljö	13
Skolbibliotek.....	13
Andel lärare med lärarlegitimation i grundskolan Hjo kommun.....	13
Resultat från Elevenkäten, Skolenkäten och LUPP-enkäten.....	14
Betyg åk 9 – Hjo kommun	19
Behörighet till gymnasiet och gymnasieval	20
Betyg åk 6 – Hjo kommun	20
Anpassad grundskola	22
Fritidshemmen	22
Vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen	23
Kommunalt aktivitetsansvar (KAA)	24
Elevhälsan	24
Särskilt stöd	25
Elever med problematisk skolfrånvaro helt eller delvis	27
Nyanlända och flerspråkiga elever	27
Digitalisering	28
Kränkande behandling.....	29
Plan för arbete för arbete mot diskriminering och kränkande behandling	32
Ekonomisk utveckling läsåret 2023/2024.....	32

Inledning

Nedan följer en redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet för Barn och utbildning läsåret 23/24. Det systematiska kvalitetsarbetet följer ett årshjul med angivna avstämningpunkter och skolchef ansvarar för en årlig återrapport till kommunstyrelsen under september månad. Hösten 2024 sker återrapporten under november månad. Det systematiska kvalitetsarbetet ska kunna vara en del i budgetarbetet inför kommande budgetår. Kvalitetsarbetet bedrivs såväl på huvudmannanivå som på verksamhets- och enhetsnivå. Arbetet säkerställer verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra styrdokument.

Sammanfattande analys

Studieresultat

När läsåret 23/24 avslutades, lämnade 101 elever grundskolan och 5 elever Introduktionsprogrammen i Hjo. 81 % av eleverna blev behöriga att söka nationella program och övriga elever påbörjade eller fortsatte sina studier på något av Introduktionsprogrammen på hemmaplan eller i närliggande kommuner. 82 % av de behöriga eleverna kom in på sina förstahandsval, vilket ses som en god förutsättning för fullföljda studier och en gymnasieexamen. 57 % av Hjoeleverna har kommit in på yrkesprogram och 43 % på högskoleförberedande program, vilket följer den trend Hjo haft de senaste läsåren. I riket är siffrorna det omvända. Sedan nya gymnasieformen, GY11, infördes är det svårare att bli behörig till gymnasieskolan och även svårare att få gymnasieexamen då det krävs godkända betyg i fler ämnen än tidigare.

Meritvärden för elever i åk 9 visar en försämring jämfört med läsåret innan. Verksamhetens analys är att det kan finnas flera faktorer som påverkat, även om verksamheten inte kan säkerställa att så är fallet. En orsak kan vara att det periodvis under läsåret förekommit situationer som skapat otrygghet och sämre studiero på högstadiet. En annan orsak kan vara könsfördelningen av andel pojkar och flickor som lämnade åk 9, 37 av eleverna var flickor och 64 pojkar. Verksamheten har under en längre tid sett att pojkar generellt har lägre meritvärden än flickor, vilket även kan ses i riket i stort. Verksamheten kommer fortsatt följa upp skillnaderna mellan flickors och pojkars studieresultat och ta del av aktuell forskning som finns i ämnet med mål att minska betygsklyftan ytterligare. Forskare menar att betygsklyftan delvis beror på en antipluggkultur som i högre utsträckning finns bland pojkar, men också att skolan behöver sätta större fokus på pojkars språkutveckling. En ytterligare orsak kan vara att flickornas meritvärde sänkts mer än pojkarnas (flickorna 218 p i år jämfört med 236 p föregående år, pojkarna 209 p i år jämfört med 209 p föregående år). Även om flickorna utgör en mindre andel av totalen än tidigare så skulle totala meritvärdet vara högre ifall de låg på samma nivå som förra året. Så man kan fråga sig varför flickorna fått så lågt resultat just denna årskull? Verksamheten nämner att de sett en del psykisk ohälsa, vilket kan ha spelat in. En orsak kan även vara den klassindelning som genomfördes under mellanstadiet för denna årskull som kan ha påverkat elevernas kunskapsutveckling. Även nationellt har andelen niondeklassare som är behöriga till gymnasieskolans nationella program sjunkit med 1,5 procentenheter. 83,7 % av eleverna som gick ut grundskolan i våras blev behöriga, jämfört med 85,2 % år 2023. Det visar Skolverkets nya statistik. Av de drygt 122 000 elever som gick ut nian i våras saknade nästan 20 000 elever behörighet.

Kvalitetsfaktorer

Det gemensamma arbetet med att öka likvärdigheten inom och mellan förskolor och skolor, så att eleverna får likvärdiga förutsättningar att nå målen, fortgår. Verksamheten arbetar i allt högre utsträckning i team för att öka samsynen och Barn- och utbildnings ledningsgrupp träffas regelbundet varje vecka för att lyfta den röda tråden för samtliga skolformer. Ledningsgruppen tar exempelvis gemensamma beslut kring ekonomi, mål, fortbildning av medarbetare och skolutvecklingsuppdrag för verksamhetens förstelärare, utvecklingspedagoger och arbetsgrupper. Den arbetar vidare med frågor som tidiga insatser och övergångar mellan skolformer och stadier för att ge våra barn och elever så bra förutsättningar som möjligt.

Hjo skolor har under läsåret 23/24 haft en något lägre nivå av behöriga lärare (70 %, jmf. med riket 72 %). Till läsåret 24/25 har andelen behöriga lärare stigit igen och i förskolan finns nu legitimerade lärare i samtliga grupper. Behörigheten på verksamhetens fritidshem behöver fortsatt stärkas. Uppfattningen är att personalomsättningen över lag är relativt låg i jämförelse med närliggande kommuner, vilket är viktigt för att skapa relationer, kontinuitet och trygghet på enheterna. Rektorer genomför avslutningssamtal för att få kunskap om varför medarbetare väljer att avsluta sina uppdrag i verksamheten, samt för att utvärdera tiden i Hjo Kommun och därmed få ett gott avslut tillsammans. Detta ger verksamheten möjlighet att identifiera eventuella utvecklingsbehov. Lärartätheten i Hjo Kommun är något högre än i riket (11,2 elever/lärare, jmf. med riket 11,8).

I kommunens verksamhetsplan för 2023 finns det övergripande målet *Barn och elever ska stimuleras till att inhämta och utveckla kunskaper och värden genom en förskola och skola präglad av trygghet och studiero*. Måluppfyllelsen är hög, vilket bland annat beror på att verksamhetens egna mål stämmer väl överens med det politiska målet i verksamhetsplanen. Det finns en röd tråd genom verksamhetens målarbete. Ännu en framgångsfaktor är att verksamheten satt mål som löper över flera läsår för att ge kontinuitet, progression och för att skolutveckling behöver få ta tid. Målen bygger på identifierade utvecklingsområden i det systematiska kvalitetsarbetet läsåret 21/22 och den elevenkät som Skolinspektionen genomförde samma läsår. Verksamheten utser förstelärare i skolan och utvecklingspedagoger i förskolan kopplade till målen med uppdrag att leda skolutvecklingen tillsammans med rektorer och lärare. Oavsett skolform kopplas all kompetensutveckling av medarbetare mot verksamhetens och enheternas mål.

Trygghet och studiero är betydelsefullt för hur barn och elever lyckas nå målen för utbildningen. Strukturerad och varierad undervisning, tillitsfulla relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete är förutsättningar för detta. Majoriteten, 79 % av eleverna i Hjo, känner sig trygga i skolan enligt undersökningar, vilket är en framgångsfaktor för lärande (Skolenkäten, Elevenkäten). Dock har resultatet på denna punkt försämrats. De årskurser som går att jämföra med andra kommuners skolor ligger något över genomsnittet (åk 5) respektive under genomsnittet (åk 8) (Skolenkäten). Den lägsta upplevda tryggheten återfinns på högstadiet, och fler uppgav hösten 2023 att det förekommer våld där jämfört med tidigare (LUPP). Läsåret 23/24 drabbades högstadiet av stökighet, oro och en del våld som påverkade skolan negativt. Verksamheten tog detta på största allvar och utarbetade handlingsplaner, kartläggningar och vidtog åtgärder för att komma till rätta med problematiken. En del effekter har redan syns och det är ett långsiktigt arbete som kommer att fortsätta med hög prioritet framöver.

Totala antalet inrapporterade fall av misstänkt kränkande behandling i Hjo skolor fortsätter att öka (256 st. jmf. med 231 st. föregående år), dock är det en lägre andel som efter utredning bedöms utgöra en kränkning (75 % jmf. med 80 % föregående år). Verksamhetens bedömning är att arbetet med nolltolerans mot kränkande språk och handlingar gör att medarbetarna i högre utsträckning anmäler misstanke om kränkning eller diskriminering. Parallellt har verksamheten fokuserat på att få en högre likvärdighet och en större samsyn genom att bland annat ta fram en gemensam arbetsgång och reviderad mall för en plan mot kränkande behandling.

Andelen elever som anger att det *Ofta* eller *Alltid* är studiero på lektionerna är relativt konstant över årskurserna 4, 6, 7, och 9 (runt ca 40–50 %) (Elevenkäten). Åk 5 och 8, som går att jämföra med andra kommuner, ligger något under genomsnittet (Skolenkäten). Samtidigt finns indikationer från hälsosamtal med skolsköterska att många elever beskriver en klassrumsmiljö med bra studiero.

Det systematiska arbetet med barnkonferenser, elevhälsoteam (EHT) och elevhälsomöte (EHM) ger goda förutsättningar för att systematiskt arbeta med barn och elevers lärande, utveckling, behov och hälsa.

Verksamhetens samarbete med andra verksamheter och aktörer stärks via exempelvis Partsamverkan barn och unga, Folkhälsoråd och SAMBU (satsningar på lokal verksamhetsnära samverkan/samordning för tidiga insatser). Regelbundna föräldramöten, föräldraråd och utvecklingssamtal stärker samarbetet mellan skola och hem.

Under läsåret 23/24 har Barn och Utbildning samarbetat med forskaren Héléne Jenvén för att ta fram arbetsplatsöverenskommelser. Arbetsplatsöverenskommelse kan vara ett medel för en rektor att visa att "så här har jag som rektor tillsammans med mina medarbetare ambitionen att arbeta för att skapa optimala lärmiljöer som präglas av trygghet och studiero". En gemensamt utarbetad arbetsplatsöverenskommelse är en överenskommelse hur man ska arbeta tillsammans för att få till en bra arbetsmiljö för samtliga barn/elever.

Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) erbjuder skolhuvudmän återkommande frivilliga kvalitetsdialoger. Hjo kommun tackade ja till att delta och i slutet av vårterminen genomfördes den första delen av kvalitetsdialogerna. Såväl skolchef som rektorer och politiker deltog. Syftet med dialogerna är att underlätta och stärka huvudmännens systematiska kvalitetsarbete. De ska bidra till ökad kvalitet och likvärdighet i skolan i förhållande till det nationella kvalitetssystemet som består av nationella målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer. Dialogerna utgår från områdena likvärdighet, kvalitet samt barns- och elevers utveckling och lärande samt frågor som vi som huvudman har identifierat som viktiga att föra dialog kring.

Identifierade utvecklingsområden och behov

Att skapa förutsättningar för en likvärdig skola är en av verksamhetens viktigaste uppgifter. Det handlar dels om fördelning av resurser efter elevers behov, dels om likvärdiga förutsättningar i skolorna, exempelvis kompetens. Barn och elevers behov av anpassningar, extra anpassningar, särskilt och extraordinärt stöd fortsätter att växa inom samtliga skolformer. Förvaltningen fick under läsåret 22/23 i uppdrag av kommunstyrelsen att utreda organisation av resursverksamhet i kommunal regi kopplat till elever med behov av särskilt och extraordinärt stöd. Tidiga insatser, anpassade lärmiljöer, specialkompetenser och arbetssätt där det arbetas mer förebyggande och främjande skulle kunna bli framgångsfaktorer. Under våren 2023 påbörjades arbetet med att skapa en resursklass för elever med extraordinära behov från förskoleklass till och med årskurs 6. Det handlade om att skapa rutiner, hitta en lämplig lokal i närheten av någon skola och utrusta samt bemanna den med specialkompetens. Resursklassen placerades organisatoriskt under Hammarnskolan och de elever som tackade ja till en plats där har till stor del haft en positiv utveckling både kunskapsmässigt och socialt. Tydliga matriser har använts för att klargöra vad eleven har klarat, påbörjat eller inte påbörjat/klarat. Dessa matriser, tillsammans med betyg, har förmedlats till elev, vårdnadshavare och ny skola. Bedömningen är att resursklassen är en framgångsfaktor för de elever som har stora svårigheter med större sammanhang. Det som kan förbättras ytterligare är tydligheten i kommunikation med vårdnadshavare kring betyg och bedömning.

En liknande resursverksamhet, en särskild undervisningsgrupp, finns på kommunens högstadieskola sedan ett par år tillbaka. Verksamheten är framgångsrik utifrån att fler elever kommer i ett lärande och att skolnärvaron för dessa elever ökat. Under läsåret har fler elever skrivits in i den särskilda undervisningsgruppen (från 14 st. till 16 st.), vilket inneburit att man överskridit det initiala målet om max 10 elever men just nu är behovet så pass stort. Långsiktigt vill man dock minska antal elever i särskild undervisningsgrupp då det finns en risk för normalisering av utanförskap. Detta kräver ett klassrumsklimat som är tillåtande och där olika nivåer på lärande kan hanteras. Barn och utbildning ser även ett behov av att undersöka möjligheten till resursverksamhet för våra förskolor för att kunna arbeta mer främjande och förebyggande utifrån barns behov.

Verksamheten har fortsatt elever med problematisk skolfrånvaro och ser över olika sätt att få tillbaka dessa elever i lärande. Resursklass och särskild undervisningsgrupp är två sätt. För att framgångsrikt kunna utveckla arbetet med skolnärvaro och barn och elever med särskilt eller extraordinärt stöd, krävs en utvecklad och fördjupad samverkan. Arbetet behöver fokusera mer på det främjande och förebyggande arbetet samt tidiga insatser. Under 2023 startades ett lokalt SAMBU-team i Hjo, en samverkansmodell för tidiga insatser för barn som är framforskad i Skaraborg och som har implementerats i flera kommuner redan. Kopplat till detta team har en samordnare för tidiga insatser anställts vilken utgör länken mellan skola/elevehälsa, socialtjänst och vården. Detta har underlättat arbetet att samordna insatser och gör det enklare för vårdnadshavare som, förutsatt att de givit samtycke, slipper bollas mellan instanser och verksamheter. Arbetet är fortfarande under uppstart-/utvecklingsfas och känns mycket lovande.

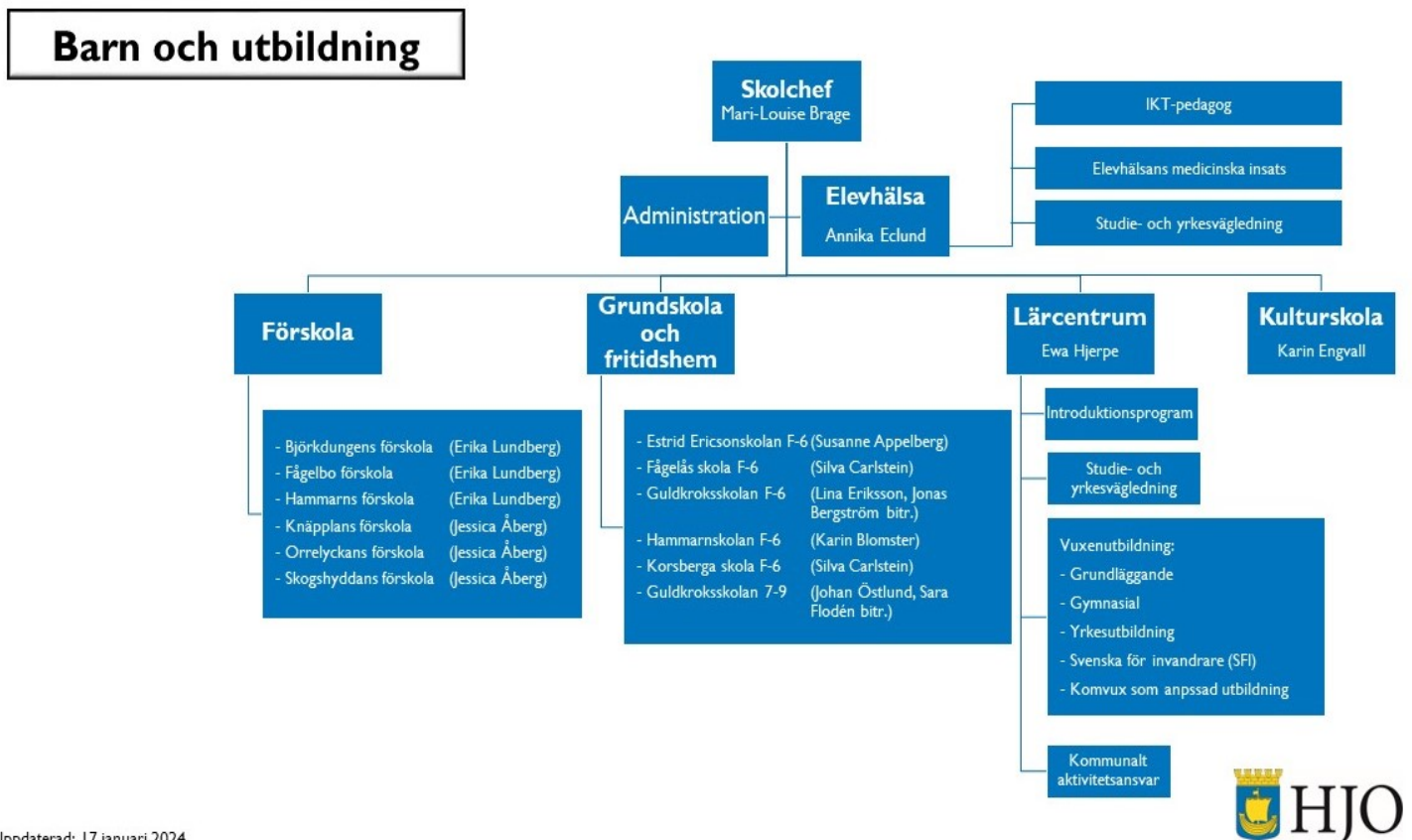
Ökningen av barn till kommunens förskolor fortgår och beror delvis på inflyttning till kommunen. Under våren 2024 hade förskolan ett högt söktryck och platserna räckte inte till. Överinskrivningar fick tillämpas på majoriteten av kommunens förskolor. Vi ser att tillbud och

olycksfall ökar bland våra barn och såväl korttids- som långtidssjukskrivningar bland medarbetarna ökar i förskolan. En anledning kan vara överinskrivningar av barn och personaltäthet kopplad till densamma.

Att vara en liten skolkommun ställer höga krav på att ständigt arbeta med att stärka kapaciteten att bedriva skola och skolutveckling. Det handlar om kompetensförsörjning, kvalitet, likvärdighet och ekonomiska förutsättningar. Det är svårt för verksamheten att exempelvis förutse kostnadsökningar och ta höjd för ett ökat antal barn och elever i behov och ökade lönekostnader. En utmaning kommer framåt att vara kompetensförsörjning när det gäller legitimerade lärare. Tidiga insatser kan vara helt avgörande ur ett socioekonomiskt perspektiv. En annan avgörande nödvändighet är samverkan inom Utbildning Skaraborg och den elevhälsan har inom Hjo, Tibro och Karlsborg.

Organisation

Organisationsskiss för Barn och utbildning vårterminen 2024.

Mål för läsåret 2023/2024

Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet 22/23 identifierades utvecklingsområden för Barn och utbildning. Det fanns ett fortsatt behov av att arbeta med betyg och bedömning för högre likvärdighet och samsyn inom och mellan kommunens skolor. Verksamheten såg vidare att den fortsatt hade skillnader mellan pojkars och flickors studieresultat och att betygsresultaten för elever i åk 6 skiljde sig något åt mellan skolorna. Trygghetsenkäter visade att arbetet med att förbättra studieron behövde stärkas ytterligare. För att få en progression i utvecklingen togs det fram övergripande mål som beskriver syfte, genomförande och hur målen ska utvärderas.

Ett av målen är fortsatt arbete med *ledning och stimulans* för att utveckla en variation av olika arbetssätt på lektioner med hänsyn till varje elevs förutsättningar och behov, så att elever i högre grad upplever det intressant att arbeta och lära. Elever ska ha en tilltro till den egna förmågan.

Ett annat mål är ökad *trygghet och studiero/lekro* genom att förskolor och skolor ska vara fria från kränkande ord och handlingar. Alla barn ska ha tillit till att de vuxna bryr sig om hur de mår och de ska vara trygga med att vuxna gör tillräckligt om någon blir illa behandlad.

Det systematiska kvalitetsarbetet visade ett fortsatt behov av att arbeta med att utveckla *värdegrundsarbetet* och målet är att barn och elever ska visa respekt för grundläggande demokratiska värderingar. De ska kunna ta personliga ställningstaganden, visa respekt för skilda uppfattningar samt kunna fatta beslut i samverkan med andra. Eleverna ska vidare ha god förmåga att kritiskt granska och analysera information.

Det fjärde målet som togs fram var ett fortsatt arbete med *betyg och bedömning*. Målet ska leda till att öka alla barns och elevers möjlighet att utvecklas optimalt med möjlighet att nå höga meritvärden och därmed minska skillnaderna mellan pojkar och flickor. Eleverna ska få den information och det stöd de behöver för att nå målen/så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Sambedömning av bland annat nationella prov ska fortgå för att öka samsynen och likvärdigheten inom och mellan skolor. Utvecklingssamtalen ska upplevas meningsfulla och vara ett stöd i barnets/elevens utveckling och lärande.

Metod för samtliga mål är det kollegiala lärandet. Varje medarbetare ska aktivt medverka och bidra och ha kunskap om vad lärande samtal innebär.

Verksamhetsplan för Barn och utbildning 2023/2024

Mål 4: Barn och elever i Hjo kommun ska stimuleras till att inhämta och utveckla kunskaper och värden genom en förskola och skola präglad av trygghet och studiero.

Utifrån mål 4 i verksamhetsplanen för Hjo Kommun tog Barn och utbildning fram en aktivitetslista för 2023. Följande tre aktiviteter är identifierade: *utvecklingssamtal*, i elevenkäter har detta område identifierats som ett utvecklingsområde. Verksamheten kommer att arbeta för en ökad likvärdighet när det gäller utvecklingssamtalen i grundskolan. *Resursklass*, till höstterminen 2023 finns en resursklass för högre måluppfyllelse gällande elever med särskilda- eller extraordinära behov. *Ny resursfördelningsmodell*, den nya modellen fokuserar på tidiga insatser och ska under 2023 implementeras i verksamheten.

I Kommunstyrelsens internkontrollplan för 2023 och 2024 finns en punkt om Plan för kränkande behandling och diskriminering. Barn och utbildningsverksamheten har tagit fram en likvärdig mall som respektive enhet ska använda sig av. Vid uppföljning i HT23 uppmärksammades att alla enheter inte hade aktualiserat denna vid terminsstart, varför det blev ett förtydligande kring tidsaspekten i 2024 års internkontrollpunkt, denna redovisas HT24.

Verksamheternas kvalitetsarbete i korthet

Förskolan

I Hjo tätort finns fyra kommunala förskolor. Hammarn, Knäpplan, Orrelyckan och Skogshyddan. I Korsberga finns förskolan Björkdungen och i Fågelås ligger förskolan Fågelbo.

De senaste åren har antalet barn i förskolan ökat i kommunen vilket lett till att förskolan haft överinskrivningar av barn utspritt över samtliga förskolor. Kopplat till denna situation finns ett ökat antal tillbud och olycksfall på förskolorna och en viss ökning av sjukskrivningar bland medarbetarna. Samtliga förskolor i kommunen har idag en likvärdig organisation och under läsåret renodlades rektorsuppdragen i förskolan till att endast omfatta förskola.

Rektorer inom förskolan försöker alltid se till helheten när det gäller tillsättningen av behörig personal och strävar efter att få en så jämn fördelning som möjligt av förskollärare, barnskötare och eventuell utbildad personal på de olika avdelningarna och förskolorna. I tabellen nedan anges antal barn inom parentes hur många barn som högst ska vara inskrivna på respektive enhet utifrån politiskt taget beslut, det har således varit en överinskrivning under året.

Förskolor	Antal barn	Antal avdelningar	Tjänstefördelning våren 2024
Fågelbo	27	1,5	4,5
Björkdungen	60 (54)	3	9
Knäpplan	116 (108)	6	18
Hammarn	75 (72)	4	12
Orrelyckan	79 (72)	4	12
Skogshyddan	57 (54)	3	9
Totalt	414 (387)	21, 5	64,5

Källa: Barnomsorgshandläggare

Heltidstjänster i förskolan med förskollärlig legitimation, kommunal regi, andel.

Förskolor	2021	2022	2023
Fågelbo	76 %	51 %	40 %
Björkdungen	22 %	16 %	28 %
Knäpplan	50 %	66 %	50 %
Hammarn	46 %	53 %	41 %
Orrelyckan	63 %	62 %	70 %
Skogshyddan	67 %	36 %	38 %
Totalt	52 %	50 %	47 %
<i>Riket</i>	<i>44 %</i>	<i>44 %</i>	<i>44 %</i>

Källa: Skolverket (hämtat från Kolada)

Även i förskolan ser verksamheten ett ökat behov av extra anpassningar, särskilt stöd, extraordinärt stöd och ett allt större behov av tidiga insatser i form av exempelvis assistenter och tillgång till specialkompetenser så som specialpedagog. Verksamheten har haft tillgång till en specialpedagog på 80 %, men behovet bedöms vara ännu större. Ansökningar om tilläggsbelopp för barn med extraordinära behov har ökat och resurser har tillsatts för barnen med störst behov, främst medicinska men även barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

För att möta barns behov genomgick medarbetarna under läsåret fortbildning som bland annat handlade om tydliggörande pedagogik. Förskolorna hade även fortsatt fokus på kompetensutbildning inom TAKK, en metod för att stödja kommunikation. Vidare bedömer rektorerna att arbetet med SOLA (Hjo kommuns språk och litteraturarbete) stärkt förskolebarnens språkutveckling och intresse för litteratur. Goda resultat av SOLA ser verksamheten även i årskurs 3 i grundskolan genom den screening som genomförs då, resultaten ligger över rikets i de flesta områden.

Samarbetet mellan förskolor, specialpedagog, barnhälsovård och socialtjänst är fortsatt god och syftar till att kunna jobba mer främjande och förebyggande genom att tidigt upptäcka behov bland barnen och sätta in det stöd som behövs. Kontakt med enskilda förskolor i kommunen sker löpande.

Kvalitetsenkät i förskolan

Våren 2024 genomfördes kvalitetsenkäten i förskolan. Detta år hade den reviderats för att stämma överens med nationella indikatorer, varför frågorna ej går att jämföra med tidigare år. Enkäten gick ut via V-klass till alla vårdnadshavare med barn inskrivna i de kommunala förskolorna. Våren 2024 var 414 barn inskrivna på förskola i Hjo kommun och antalet svar på enkäten var 115. Det är svårt att bedöma svarsfrekvens då vissa vårdnadshavare svarar gemensamt för sitt/sina barn och vissa separat, och vissa svarar en gång per barn och vissa en gång för samtliga barn (ifall de har syskon). Överlag är resultatet mycket positivt.

Av de svarande uppger...

- ... 94 % att ens barn får stöd i sin språkutveckling och förmåga att kommunicera.
- ... 98 % att förskolan erbjuder ens barn möjlighet till lärande och utveckling.
- ... 98 % att förskolan erbjuder deras barn en trygg miljö.
- ... 100 % att förskolan erbjuder deras barn möjlighet till lek och rörelse.
- ... 100 % att ens barn trivs på förskolan.

Det finns även en del utvecklingsområden som kan utläsas från fritextsvaren. Flera vårdnadshavare upplever barnens och pedagogernas ljudmiljö som oroväckande hög. Flera är oroliga för storleken på barngrupperna, då de uppmärksammat att gruppstorleken ökar (även om de framhåller att personalen gör ett mycket bra arbete ändå). En del skriver om att man önskar bättre kommunikation/information om vad barnen gör på dagarna, exempelvis vid lämning och hämtning eller via V-klass.

Grundskolan

I Hjo kommun finns fem grundskolor för elever i förskoleklass till och med åk 6. Tre ligger i Hjo tätort, en i Gate och en i Korsberga. I tätorten finns också ett högstadium. Anpassad grundskola är fördelad på två enheter, en avdelning på Estrid Ericsonskolan och en på Guldkroksskolan. Inför höstterminen 2023 beviljades förvaltningen medel för att starta en resursklass vilken verksamheten valt att kalla *Lilla Hammarskolan*. Organisatoriskt tillhör verksamheten Hammarskolan och eleverna har sin huvudsakliga hemvist i Kvartersgården i nära anslutning till Hammarskolan. Det totala antalet elever i grundskolan i Hjo kommun var vid läsårets slut 1 072 elever. Elever folkbokförda i Hjo kommun, men som genom det fria skolvalet valt grundskola i annan kommun, var 26 elever. Diagrammet nedan visar antal elever vid respektive skolenhet.

Skolenhet	Antal elever 23/24
Guldkroksskolan 7-9	317
Guldkroksskolan F-6	298
Anpassad grundskola	14
Fågelås skola	67
Hammarskolan	147
Estrid Ericsonskolan	152
Korsberga skola	77
Totalt	1 072

Lokaler och fysisk miljö

Elever från Korsberga och Fågelås skola bussas in till Hjo för ämnen som slöjd, hemkunskap, musik och moderna språk för att därigenom få en likvärdig undervisning. I Korsberga och Fågelås skola är klasserna åldersblandade till skillnad från skolorna i tätorten. Under vårterminen 2024 signalerade Korsberga skola en trångboddhet utifrån ett ökat antal barn på fritidshemmen.

Skolbibliotek

Hjo har skolbibliotek i samtliga grundskolor med tillgång till skolbibliotekarier. Dessa arrangerar lånestunder på låg- och mellanstadiet då pedagoger följer med eleverna och lånar nya böcker, vilket resulterar i fler lånade böcker. En annan metod att öka biblioteksbesök och lån är att tipsa om böcker.

Flickor lånar i snitt fler böcker än pojkar, vilket kan bero på olika saker såsom att vissa lånar mer än vad de läser eller att flickorna har ett större intresse för läsning.

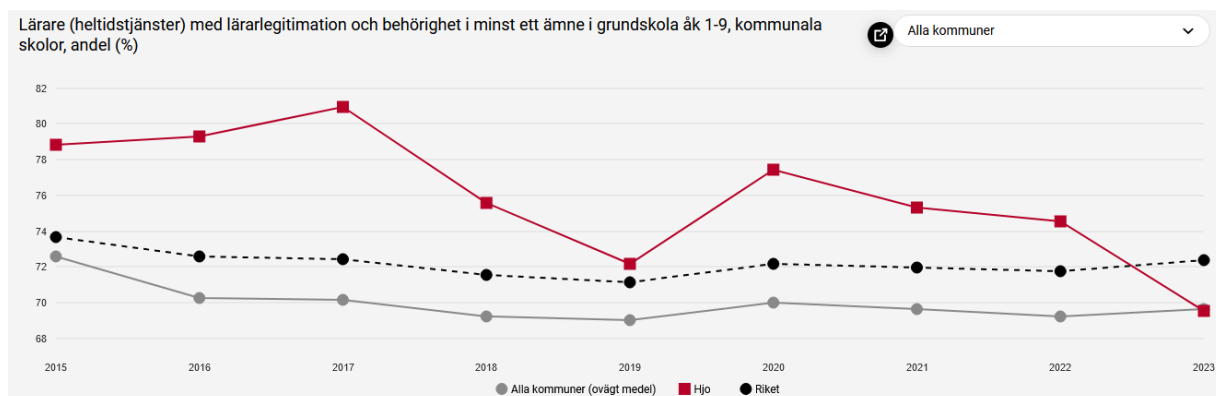
Verksamheterna har fått lämna in förslag om hur man skulle kunna utöka samverkan med skolbiblioteken framöver. Exempel på inkomna idéer är temalitteratur, bokcafé, författarbesök, läslådor, klassbesök och längre lånestunder. Skolbibliotekarierna önskar utökade tjänster för att kunna förverkliga några av dessa idéer och utveckla arbetet ytterligare.

En enkätundersökning har gjorts som visar att elever läser i låg utsträckning hemma, och minskningen sker redan på mellanstadiet.

Hjo kommuns skolor har ett språk- och litteraturarbete (SOLA), där en av skolbibliotekarierna är med i styrgruppen. Under läsåret firade arbetet 10 år med en hel del aktiviteter, vilka lyftes fram i media och på sociala medier.

Andel lärare med lärarlegitimation i grundskolan Hjo kommun

Andelen lärare med lärarlegitimation låg under läsåret 23/24 något under snittet i riket. Hjo kommun har haft goda möjligheter att rekrytera legitimerade lärare, men den lärarbrist som råder i Sverige märks alltmer av även i Hjo då det idag är färre antal behöriga sökande per tjänst. Detta innebär vidare att lönekostnaderna ökar.

Källa: Kolada

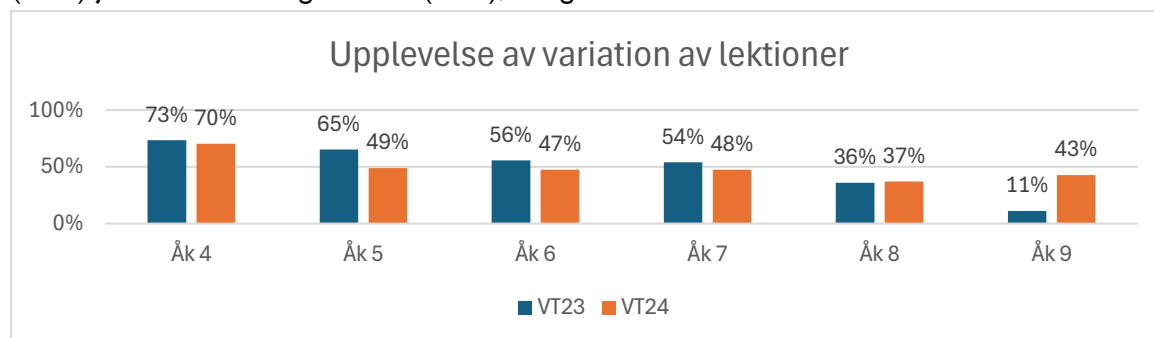
Resultat från Elevenkäten, Skolenkäten och LUPP-enkäten

Hjo kommuns egen elevenkät genomförs årligen. Dess frågor är hämtade från Skolinspektionens Skolenkät som genomförs vartannat år i åk 5 och 8. Elevenkäten genomförs från förskoleklass till och med åk 9, IM och anpassad grundskola. Åk 4–9 genomför enkäten digitalt och resultatet analyseras både på enhets- och kommunnivå. I de lägre åldrarna genomförs enkäten av respektive klasslärare, vilken också ansvarar för analysen och uppföljningen med eleverna. Detsamma gäller för IM och anpassad grundskola. De år Skolenkäten genomförs svarar inte åk 5 och åk 8 på elevenkäten. I uppföljningen kan de frågor som är samma ändå jämföras. Under läsåret 23/24 genomfördes även LUPP-enkäten (Lokal Uppföljning av Ungdomspolitik) med alla högstadiel elever, en enkät från MUCF (Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor) som ställer frågor brett om ungas livsvillkor, bland annat skola och trygghet. Nedan presenteras utvalda indikatorer från enkätundersökningarna utifrån de fyra verksamhetsmålen *Ledning och stimulans*, *Trygghet och studiero*, *Värdegrund* och *Betyg och bedömning*.

Ledning och stimulans

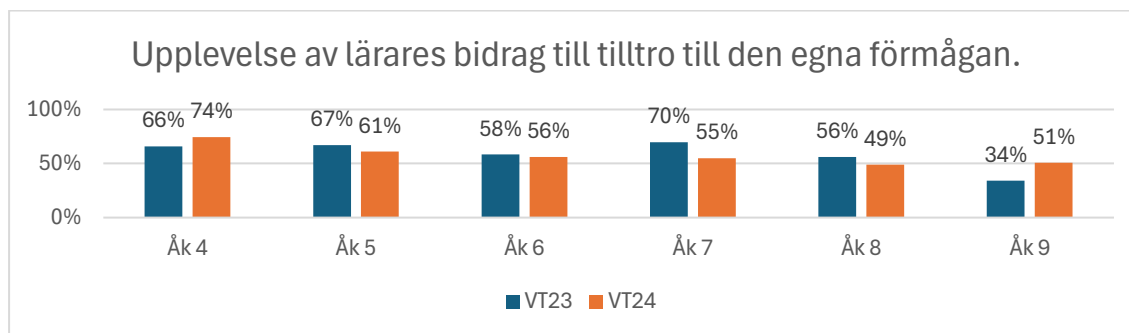
Jämförelse av Skolinspektionens index (sammanvägning av olika frågor som relaterar till samma ämne) för Stimulans visar att eleverna i åk 5 upplevde högre stimulans i utbildningen 2022 (6,4) jämfört med 2024 (5,8), medan förhållandet är det motsatta för eleverna i årskurs 8 (2022: 4,7, jmf. 2024: 5,1).

På frågan om eleverna anser att lärarna varierar lektionerna så att de får arbeta på olika sätt sticker åk 4 ut där 70 % svarat *Helt och hållet* eller *Till stor del*, medan resterande årskurser ligger på runt 37–49 %. Dock svarar åk 9 positivt på den frågan i mycket högre utsträckning i år (43 %) jämfört med föregående år (11 %), se figur 1.

Figur 1. Tycker du att lärarna varierar lektionerna så att ni får arbeta på olika sätt? (Helt och hållet + Till stor del), andel.

Jämförelse av samma årskull mellan åren (alltså t.ex. åk 4 VT23 med åk 5 VT24) visar att samtliga årskullar upplever en minskad variation av lektionerna, förutom de som är födda -09 som upplever en ökad variation (alltså åk 8 VT23 jmf. med åk 9 VT24). Denna årskull uppvisar även en mer positiv utveckling än de andra årskullarna när det kommer till om man anser att lärarna får en att tro på sig själv i skolarbetet, där samtliga årskullar svarat *Helt och hållet* eller *Till stor del* i mindre utsträckning än föregående år, men -09:ornas minskning är minst. Jämför man årskurser syns en svag nedåtgående trend där knappt 75 % av åk 4 upplever att lärarna får en att tro på sig själv, medan motsvarande siffra i åk 9 är 51 %, se figur 2.

Figur 2. Tycker du att lärarna får dig att tro på dig själv i skolarbetet? (Helt och hållet + Till stor del), andel

Tyvär är inte underlaget tillräckligt stort i Skolenkäten på frågan om hur ofta lärarna får en att bli intresserad av skolarbetet, men från Elevenkäten kan uttydas att den största positiva andelen återigen återfinns hos åk 4 (31 %) med sjunkande andel i åk 6 (20 %), åk 7 (16 %) och åk 9 (10%).

Eleverna på högstadiet har fått svara på vad man tycker om olika aspekter av skolan, 2020 svarade 90 % att man tyckte ganska bra eller mycket bra om undervisningen, 2023 var motsvarande siffra 78 %, minskningen är lika stor hos killar som hos tjejer (Källa: LUPP).

Sammantaget tycks mellanstadiet uppleva högre grad av stimulans i sin utbildning, och kanske till och med en ökning av det, medan högstadiet uppvisar lägre upplevd stimulans, dock med årskullen -09:or som tycks "sticka ut" positivt i sina svar.

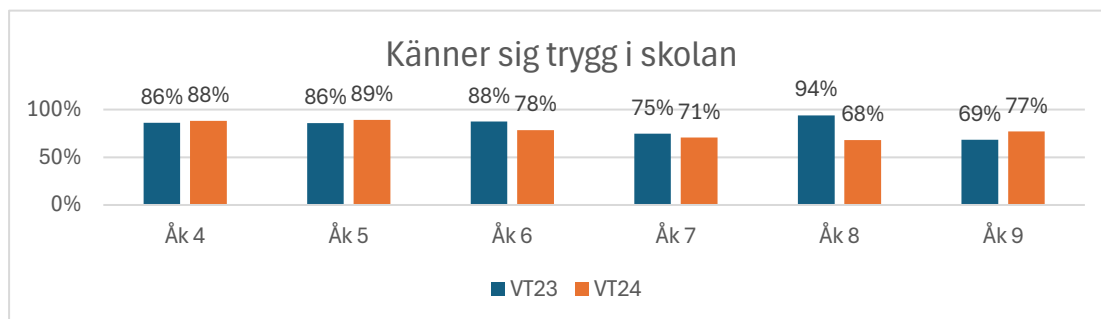
Trygghet och studiero

Utifrån skolenkätens resultat kan utläsas att samtliga indexvärden kopplade till trygghet, studiero och förhindrande av kränkningar har sjunkit för både åk 5 och 8 sedan senaste mätningen. I princip samtliga index är lägre än medelvärdet av alla deltagande skolenheter, förutom elevers upplevelse av trygghet i åk 5. Det högsta indexet gäller trygghet, vilket var i princip samma för åk 5 och 8 år 2022, men som vid senaste mätningen sjunkit mer för åk 8 (-0,8) än för åk 5 (-0,3).

Tabell 1. Index 8, 9 och 10 från Skolenkäten.

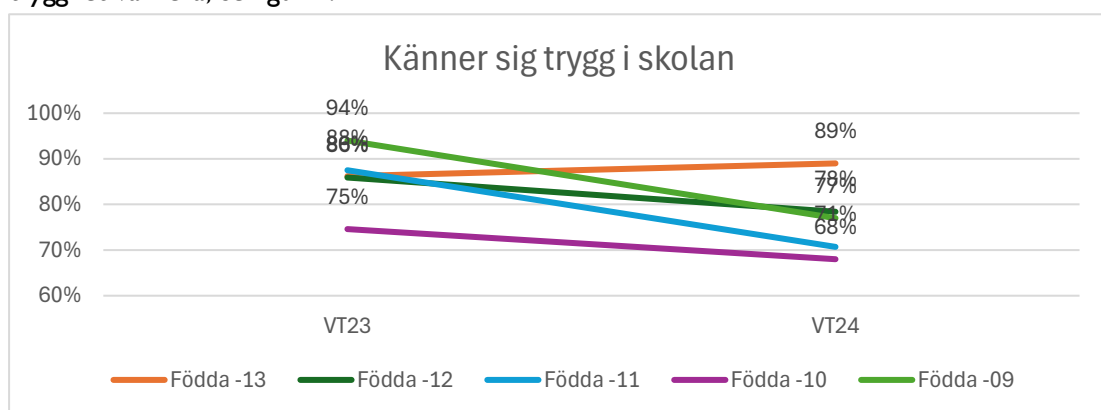
Åk	Index	VT22	VT24	Alla skolenheter VT 24
5	Elevers upplevelse av trygghet	8,7	8,4	8,1
	Elevers upplevelse av studiero	5,4	5,1	5,6
	Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar	7,2	6,2	6,3
8	Elevers upplevelse av trygghet	8,2	7,4	7,8
	Elevers upplevelse av studiero	5,9	5,3	5,6
	Elevers upplevelse av skolans arbete med att förhindra kränkningar	4,8	5,0	5,4

På frågan om eleverna känner sig trygga i skolan svarar runt ca 70–90 % *Helt och hållet* eller *Till stor del*. Den lägsta andelen står åk 8 för (68 %) och den högsta åk 5 (89 %). Åk 8 är även den årskurs som minskat sin andel positiva svar mest sedan förra året, se figur 3.

Figur 3. Känner du dig trygg i skolan? (*Helt och hållet + Till stor del*), andel

Vid jämförelse av samma årskull mellan 2023 och 2024 visar det sig att samtliga årskullar minskat sin upplevda trygghet, förutom de födda -13 (åk 4 VT23 jmf. åk 5 VT24) som ökat den något (+3 %). De som är födda -11 och -09 visar de största minskningarna med -17 % i upplevd trygghet vardera, se figur 4.

Figur 4. Känner du dig trygg i skolan? (*Helt och hållet + Till stor del*), andel

På frågan om eleverna känner att det finns någon i skolan som bryr sig om hur de mår varierar svaren en hel del, från 78 % som svarat *Helt och hållet* eller *Till stor del* i åk 4 till 47 % som svarat det samma i åk 8. Där finns alltså de högsta andelarna i åk 4 och 5, och är sedan runt 50–60 % i åk 6, 7, 8 och 9.

Andelen elever som anger att det *Ofta* eller *Alltid* är studiero på lektionerna är relativt konstant över årskurserna 4, 6, 7, och 9 (runt ca 40–50 %). De årskullar som går att jämföra mot föregående år visar en liten minskning i upplevd studiero förutom de födda -11 som visar en ökning (39 % VT23 jmf. 49 % VT24).

Eleverna på högstadiet har fått svara på hur man anser att det är på skolan, andelen som trivs med stämningen på skolan (60 %), som anser att elever och lärare bemöter varandra med respekt (47 %) och som anser att skolan agerar om en elev mobbar en annan elev (45 %) har sjunkit från 2020 till 2023. Dock är det fler som anser att skolan agerar om en lärare kränker en elev (46 %). Det är färre som anger att mobbning (65 %, - 4 %), rasism (52 %, - 9 %) och sexuella trakasserier (22 %, - 3 %) förekommer på skolan jämfört med 2020. Dock anger fler att våld förekommer på skolan (70 %, + 4%) (LUPP).

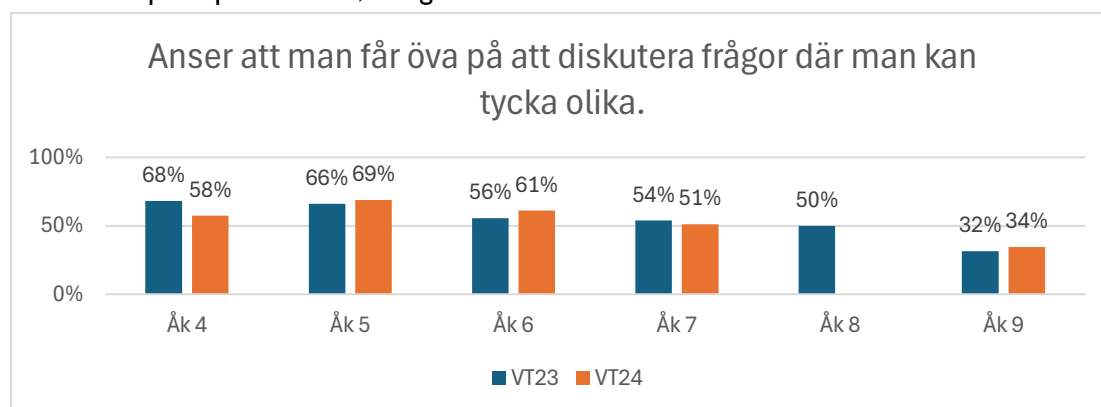
En knapp tredjedel av högstadiellevna uppger att de själva blivit utsatta för mobbing, trakasserier eller utfrysning enstaka gånger eller under en längre period senaste halvåret (våren 2023), och det vanligaste stället att bli mobbad på är skolan (80 %), följt av internet/mobilen (31 %).

Sammantaget tycks tryggheten vara relativt god i de lägre årskurserna. På högstadiet är det fortfarande en majoritet som känner sig trygga, men det finns även indikationer på utbredd mobbing och minskad trygghet över tid. Det är även på högstadiet som lägst andel uppger sig känna att det finns någon som bryr sig om hur de mår. Studieron tycks vara konstant låg över årskurserna.

Värdegrund

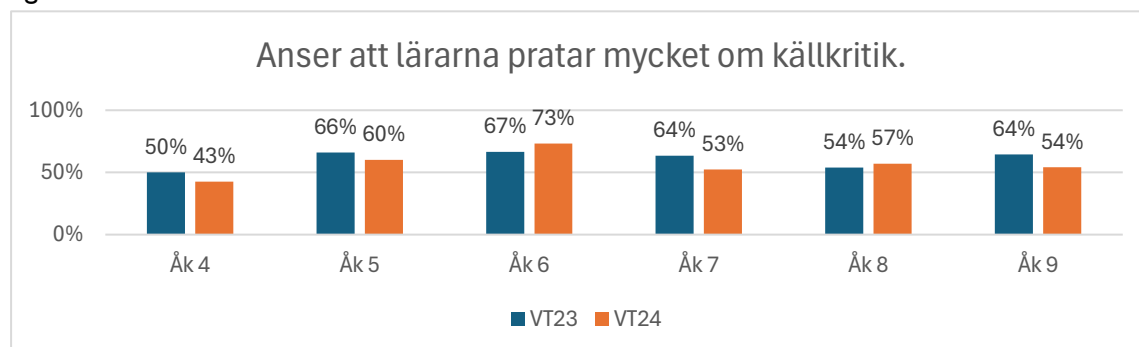
Skolinspektionens index för kritiskt tänkande är i åk 5 6,3 (jmf. 2022: 5,9) och åk 8 5,3 (jmf. 2022: 5,1), det har alltså höjts något sedan senaste mätningen. Jämfört med alla deltagande skolenheter ligger Hjo något under medelvärdet i detta index på båda årskurser.

Eleverna uppger i varierande grad att de anser att de får öva på att diskutera frågor där man kan tycka olika. Det högsta andelarna återfinns på mellanstadiet medan man på högstadiet upplever sig få öva på att diskutera frågor i lägre utsträckning. Jämfört med föregående år är resultatet i princip detsamma, se figur 5.

Figur 5. Hur mycket tycker du att ni elever får öva på att diskutera frågor där man kan tycka olika? (Väldigt mycket + Ganska mycket)

Det är något fler av eleverna som uppger att de tycker att lärarna pratar mycket om källkritik, här är skillnaden heller inte lika stor mellan stadierna. Resultatet är liknande föregående år, se figur 6.

Figur 6. Hur mycket pratar lärarna om att allt man hör och läser, till exempel på internet, inte behöver vara sant (källkritik)? (Väldigt mycket + Ganska mycket), andel.

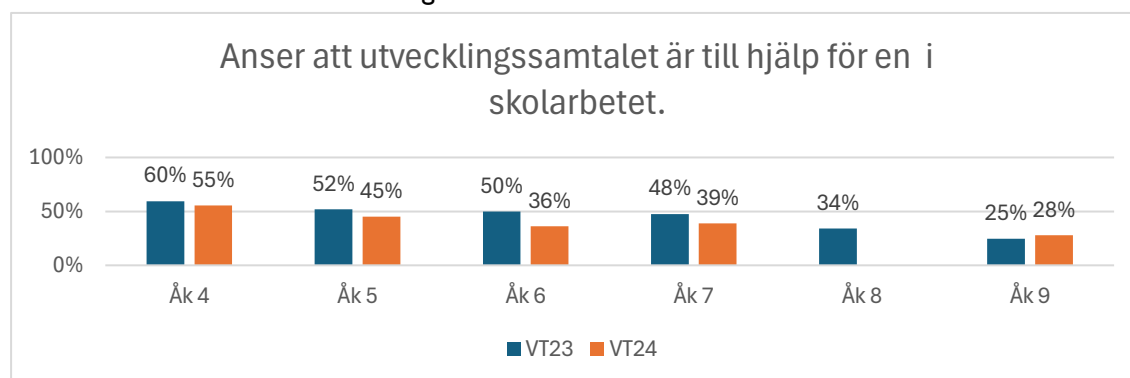
Skolan har tre regler som arbetas med över stadierna, från förskola till högstadiet; *Alla får vara med i gemenskapen. Det finns plats för alla!, Om någon säger stopp eller sluta så måste man omedelbart sluta!* samt *Varje barn bestämmer över sig själv, inte över något annat barn.* Eleverna vet i hög utsträckning vad reglerna innebär, runt 90–100 % över alla stadier. Den regel som eleverna anser fungerar bäst är att varje barn bestämmer över sig själv och ingen annan (79 % uppger det), och den som fungerar i lägst utsträckning är om någon säger stopp eller sluta så måste man omedelbart sluta (66 % uppger det).

Värdegrundsarbete består av många olika delar. När det kommer till källkritik och att diskutera frågor där man kan tycka olika är resultatet liknande föregående år på totalen, samtidigt som en viss positiv utveckling tycks ha skett i åk 5 och 8. De tre reglerna tycks vara väl och vida kända och fungera relativt bra överlag, men med förbättringspotential kring vissa regler i vissa årskurser.

Betyg och bedömning

Enligt Skolinspektionens index för information om utbildningen har åk 5 ett något bättre resultat än samtliga deltagande skolenheter (6,3 jmf. med 5,7). Åk 8 får 5,1 vilket ligger liknande jämförelsevärdet på 5,3.

Totalt sett åk 4–9 är det ungefär 6 av 10 elever som tycker att de får veta hur det går för en i skolarbetet, högst andel i åk 5 (77 %) och lägst andel i åk 9 (41 %). Ungefär 4 av 10 anser att utvecklingssamtalet är till hjälp, och det har sjunkit sedan föregående år förutom i årskurs 9 där andelen ökat från 25 till 28 %. Se figur 7.

Figur 7. Tycker du att utvecklingssamtalet är till hjälp för dig i skolarbetet? (Väldigt mycket + Ganska mycket)

Hjo har höjt sitt index för stöd både i åk 5 och 8 jämfört med 2022, åk 5 7,1 jmf. med 6,7 föregående mätning och åk 8 6,0 jmf. med 5,4 föregående mätning.

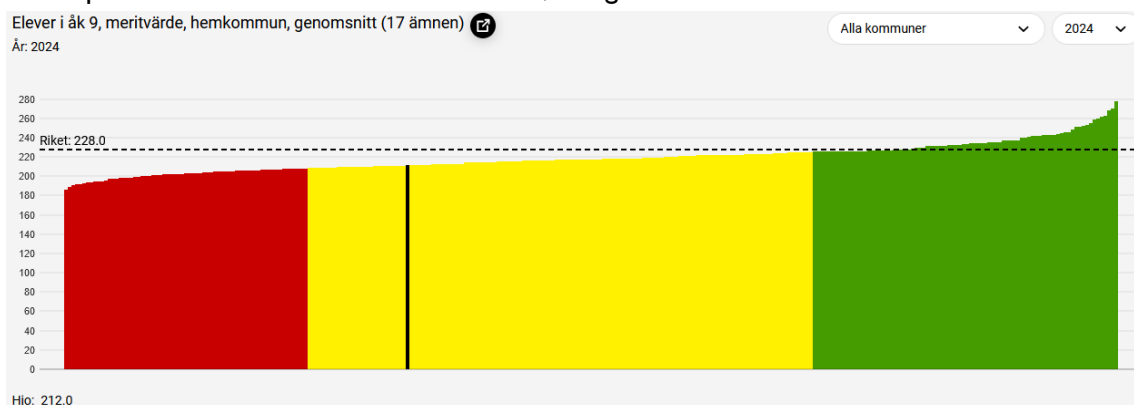
Runt 60 % av åk 4–9-eleverna tycker att de alltid eller ofta får den hjälp de behöver på lektionerna, vilket sjunkit för samtliga årskurser jämfört med föregående år förutom åk 9 där det ökat från 45 % till 61 %, och för åk 5 där andelen är densamma på 68 %. Sett enbart till högstadiet uppger ca 75 % att de tycker ganska bra eller mycket bra om möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om man behöver det, vilket är knappt 10 %-enheter färre än 2020 (LUPP).

Ungefär tre av fyra, tycker att lärarna alltid eller ofta förklarar på lektionerna så att de förstår. Andelen är ungefär samma som föregående år.

Sammantaget tycks inte utvecklingssamtalet vara så mycket till hjälp enligt eleverna, och drygt hälften anser överlag att de får veta hur det går för en i skolarbetet. Många tycker att lärarna förklarar bra på lektionerna så att man förstår, men en lägre andel anser sig få den hjälp de behöver under lektionerna.

Betyg åk 9 – Hjo kommun

Vårterminen 2024 gick 101 elever ut åk 9 i Hjo kommun, 37 flickor och 64 pojkar. Det genomsnittliga meritvärdet för årskursen var 212p, en sänkning med 12p jämfört med föregående år. Det genomsnittliga värdet för riket är 228p, vilket Hjo hamnar under men ändå inom spannet bland hälften av alla kommuner, se figur nedan.

Källa: Skolverket (hämtat från Kolada)

Flickorna i Hjo hade ett genomsnittligt meritvärde på 218p och pojkarna i Hjo 209p. Det är en sänkning totalt sett, vilken främst utgörs av sänkningen hos flickorna. Till följd av detta är skillnaden mellan könen inte lika stor som tidigare, se tabell nedan.

Tabell 2. Meritvärde hos elever åk 9 i Hjo.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Meritpoäng Flickor	243,1	266,4	251,6	223,3	237,8	218
Meritpoäng Pojkar	213,5	207,5	212,8	206,1	209,6	209
Meritpoäng totalt Hjo	226,0	237,0	233,0	213,0	225,7	212

Källa: Biträdande rektor Guldkroksskolan åk 7–9.

Skillnad mellan nationella provbetyg och slutbetyg

Nationella prov ska särskilt beaktas av läraren vid betygssättning. Det betyder att läraren inte kan bortse från en elevs resultat på nationella prov om det inte finns synnerliga skäl. Likvärdighet och samsyn i betyg och bedömning och rättvis betygssättning kan vara avgörande för hur elever kommer att klara av gymnasieskolan och även påverka deras möjlighet att komma in på sökta program. En hög överensstämmelse mellan nationella provbetyg och slutbetyg kan vara en indikation på att verksamheten sätter rättvisa betyg. Nedan visas antal och andel elever som fått lägre, lika eller högre slutbetyg än vad de fick i nationella provbetyg i svenska, matematik och engelska. Matematik är det grundämne som hade högst

överensstämmelse mellan nationella provbetyg och slutbetyg (88 % av eleverna). I engelska handlade differensen framför allt om lägre slutbetyg än nationella provbetyg, var femte elev, och i svenska utgjordes differensen främst av att elever fått högre slutbetyg, knappt var tredje elev.

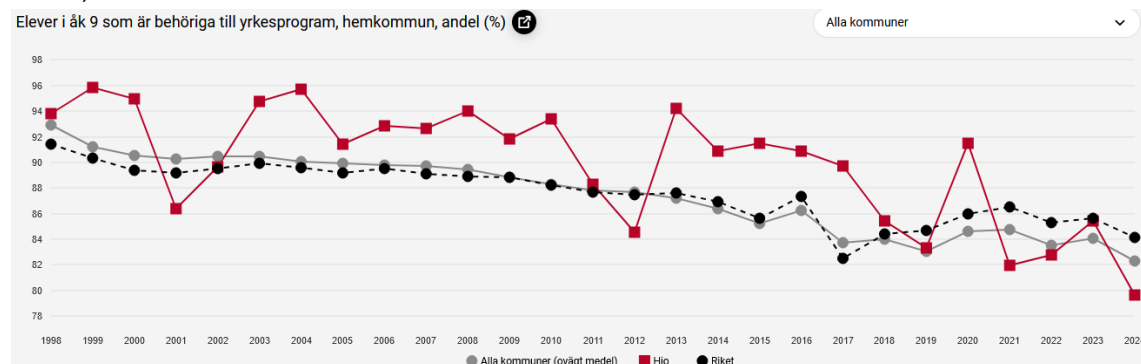
Tabell 3. Slutbetyg i jämförelse med nationella provbetyg, åk 9 VT24.

	Svenska			Matematik			Engelska		
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Antal	4	56	23	2	72	8	13	45	4
Andel	5%	67%	28%	2%	88%	10%	21 %	73%	6%

Källa: Biträdande rektor Guldkroksskolan åk 7–9.

Behörighet till gymnasiet och gymnasieval

Över tid har gymnasiebehörigheten pendlat en del, på de senaste fem åren har den legat som högst 92 % och som lägst 80 % (årets resultat), alltså både över och under riksnittet (se nedan).

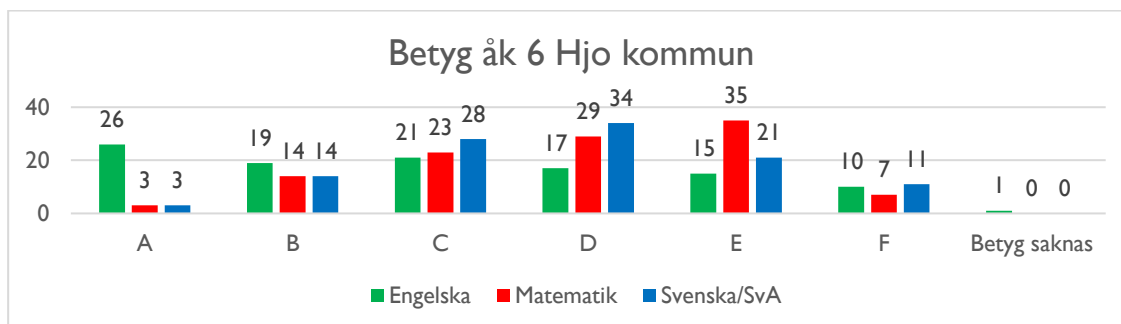

Källa: Skolverket, genom Kolada.

Av årets 9:or som blev behöriga till gymnasiet antogs 59 % till yrkesprogram och 41 % till högskoleförberedande program, något som skiljer sig från riket där förhållandet är det motsatta. Av yrkesprogrammen var för Hjoeleverna bygg det mest populära, följt av industri, naturbruk och el. Av de högskoleförberedande programmen var ekonomi överlägset mest populärt följt av estet, samhällsvetenskapligt och naturvetenskapligt program.

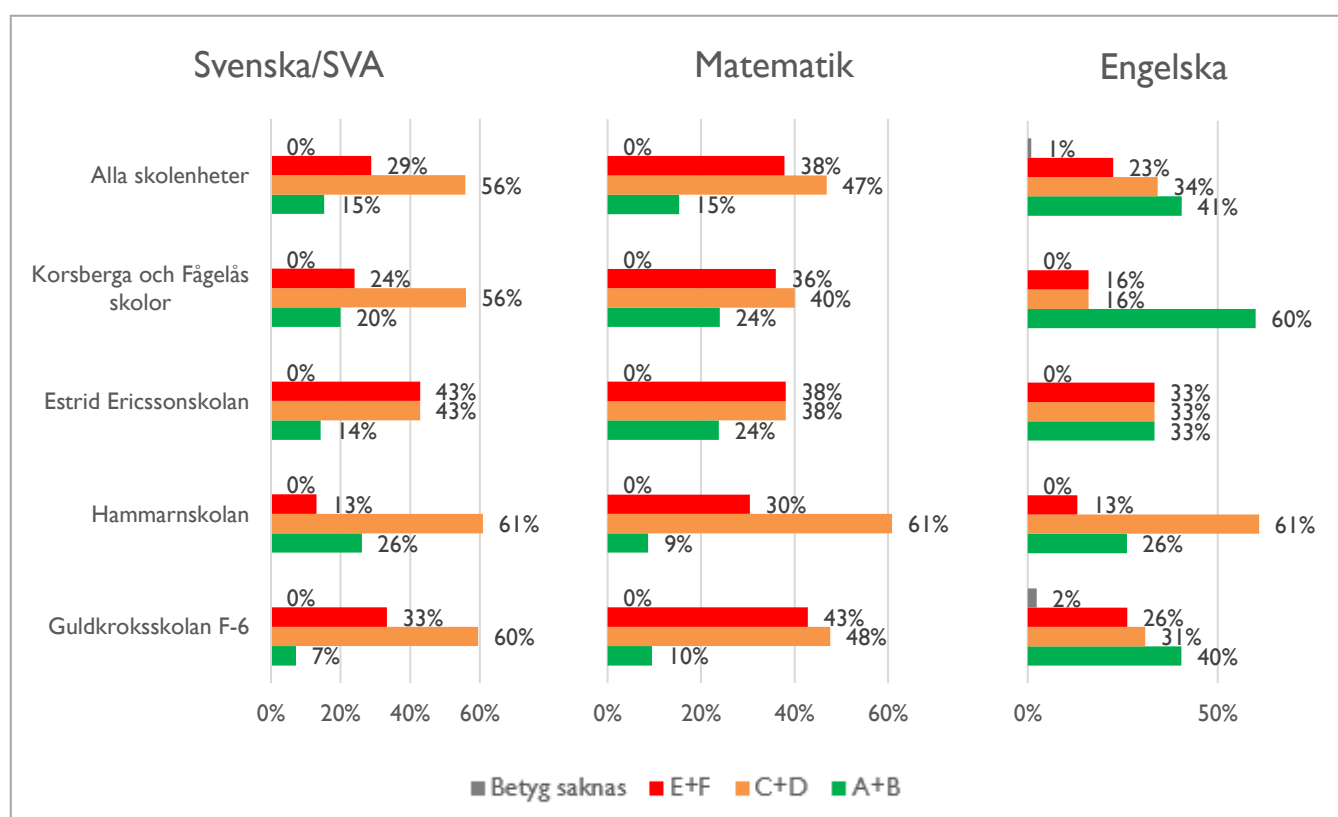
Betyg åk 6 – Hjo kommun

Betygsfördelningen i årskurs 6 vårterminen 2024 i engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk fördelade sig i Hjo kommun enligt diagrammet nedan. Engelska är det ämne som flest fick höga betyg i och matematik är det ämne som flest fick de lägre betygen i. Verksamheten ser ett fortsatt behov av att följa elever över tid för att se hur en eventuell progression ser ut. Den behöver vidare analysera skillnader mellan pojkar- och flickors resultat och skillnader mellan skolor.

Källa: Respektive skolenhets rektor och/eller skoladministratör

Betygsfördelning per enhet i engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk redovisas i följande tre diagram. Korsberga och Fågelås redovisas gemensamt p.g.a. att det rör sig om relativt få elever.

Anpassad grundskola

Anpassad grundskola är en egen skolform och bedrivs på såväl Guldkroksskolan (Granen) som på Estrid Ericsonskolan (Elefanten). Läsåret 23/24 hade verksamheten 16 elever (8 på respektive enhet), varav 8 läste mot ämnen och 8 elever läste mot ämnesområden.

Verksamheten har tre utbildade speciallärare med inriktning mot utvecklingsstörning. En av speciallärarna har en samordnande roll för de två enheterna och samverkar med elevhälsan vid kartläggningar och övergångar. Lärartätheten är hög i verksamheten eftersom undervisningen i hög grad måste anpassas till varje elev. Skolformen arbetar fortsatt med att implementera den nya läroplanen, LGRsär22. Medarbetarna har arbetat med sambedömning av elevernas arbete och utveckling enligt verksamhetens mål för läsåret. Detta har lett till en högre grad av samsyn och likvärdighet. Vidare har fokus legat på nolltolerans mot kränkande ord och handlingar med tydliga regler i klassrummet och andra lokaler, vilket skapat en tydlighet och högre grad av trygghet. Måluppfyllelsen är hög. Framåt kommer enheten att arbeta ännu mer med taluppfattning och fortsatt arbete med att synliggöra lärandeprocessen hos eleverna för att på olika sätt låta dem reflektera över sitt lärande.

Fritidshemmen

Nedan visas en tabell över antal inskrivna barn på fritids vid respektive skolenhet samt tjänstefördelning över de senaste två terminerna. Antalet barn är normalt något lägre på våren än på hösten. Tjänstefördelningen har legat relativt konstant sett till hela kommunen. Resursfördelningen för fritidshemmen behöver ses över och eventuellt utökas då ytterskolorna har fler barn/lärare.

	HT 23		VT 24	
	Antal inskrivna barn	Tjänstefördelning	Antal inskrivna barn	Tjänstefördelning
Estrid Ericsonskolan	76+2	5,2	62+2	5,0+1,0*
Fågelås	26	1,18	24	1,5
Guldkroksskolan	161	10,33	156	9,5
Hammaraskolan	73	6,06	69	5,0
Korsberga skola	43	1,63	41	2,5
Totalt	381	24,40	354	24,5
Antal barn/tjänst		16		14

*1,0 avser tjänst inom anpassad grundskola

Källa: Barnomsorgshandläggare

För att bedriva undervisning i fritidshem krävs lärarlegitimation, ett krav som infördes första juli 2019. Bristen på legitimerad personal gör att det är en utmaning i hela landet, och så även i Hjo, att få behörig personal till fritidshemmen. Enligt Skollagen är kommunen skyldig att erbjuda utbildning i fritidshem för alla barn mellan 6 och 12 år. På Guldkroksskolan F-6 var andelen behöriga fritidspedagoger ca 70%, på Estrid Ericsonskolan var motsvarande andel ca 20% och på Hammaraskolan ca 50%. I Korsberga och Fågelås skola arbetade ingen legitimerad fritidspedagog under läsåret 22/23. Situationen för ytterskolorna ser bättre ut inför läsåret 24/25.

Vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen

Lärcentrum i Hjo kommun består av anpassad utbildning på grundläggande nivå respektive på gymnasial nivå, grundläggande och gymnasiala kurser vuxenutbildning, svenska för invandrare samt introduktionsprogrammen individuellt alternativ och språkintrouktion.

Introduktionsprogrammen finns för elever som inte kommit in på gymnasieskolans nationella program. Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till att de kan få ett arbete. Hjoelever kan även söka introduktionsprogram programinriktat val och yrkesintroduktion i andra kommuner inom Skaraborg. Verksamheten är belägen i centrala Hjo och har under läsåret bedrivit när-, fjärr- och distansundervisning med god lärartäthet och goda förutsättningar för studerande att lyckas. Medarbetarna uppgår till 20 personer och elevantalet varierar över året med ett totalantal på cirka 250 elever. Samtliga lärare är legitimerade och verksamheten bygger på flexibilitet utifrån de studerandes olika behov. Enheten är relativt liten och personalen undervisar i flera av utbildningarna, vilket ställer höga krav på kompetens, flexibilitet och helhetssyn.

Lärcentrum är ett samarbete som verksamheten bedrivit sedan våren 2019 i tätt samarbete med Tibro, Karlsborg, Skövde och Skara, där olika utbildningsformer möts och där digitalisering och distansstudier utgör en viktig del av verksamheten liksom att utveckla det resfria lärandet.

Studie- och yrkesvägledare har under läsåret haft varierande vägledningssamtal både bokade på plats och per telefon samt via Teams och spontanbesök. Samtalen har handlat om olika områden så som studieplanering för vidare studier, mot examen eller slutbetyg. Motiverande samtal för fortsatta studier eller för omplanering av studier. Samtalen har också handlat om fortsatt eller ändrad karriärväg i livet. Under läsåret har man bytt bokningssystem av samtal vilket gett en smidigare lösning både för de som bokar och SYV.

Samverkan med näringsliv och AME är viktigt. För att framtida elever ska få saklig och aktuell information av god kvalitet, vilket är viktigt för att kunna göra väl underbyggda val, behöver elever och kommuninvånare ges möjlighet till en bred inblick i olika yrken på arbetsmarknaden och vägen dit. Studie- och yrkesvägledare har visat på olika vägar till anställningsbarhet och arbetsliv för elever som i nuläget inte har möjlighet via den reguljära skolvägen nå detta. I de samtalen studie- och yrkesvägledaren genomfört har det varit viktigt att kommuninvånare/elev ska få kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor och behov samt om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder. Det är även viktigt att informera eleven så att denne blir medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och arbetsliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket. Mer uppsökande verksamhet är mål för kommande läsår, så att kommunens invånare är medvetna om vilka utbildningsmöjligheter som erbjuds, både inom verksamheten och hos andra utbildningsanordnare på gymnasial- och eftergymnasial nivå.

Kommunalt aktivitetsansvar (KAA)

KAA har under året haft bra kontroll på de ungdomar som omfattas av kommunalt aktivitetsansvar. Arbetet har bland annat bestått av stående mötesplatser med AME där det har varit en samverkan kring ungdomarna som erbjudits praktik, vägledningssamtal, motiverande samtal eller studier. Det sistnämnda är sällan ett alternativ då ungdomarna ofta är skoltrötta och vill hellre prova något annat. Där har KAA med jämna mellanrum skickat sms eller ringt för att få uppdatering på bland annat måndet och försökt att boka ett möte för att arbeta fram en plan framåt. KAA har också fört dialog med de olika gymnasieskolorna i syfte att så snabbt som möjligt fånga upp de ungdomar som är i riskzon att göra ett avhopp. Det har varit en bra väg att gå då alla samlats och diskuterat vägar framåt och vilka alternativ som finns. Blanketten om återrapportering, som gymnasieskolorna använder för att informera hemkommunen om någon elev inte följer studieplanen eller börjar få frånvaro, har varit till stor hjälp då kan kontakt tas tidigt. KAA har arbetat efter handlingsplanen och kopplat den mot näringsliv, folkhögskola och kommunens egna verksamheter för att kunna erbjuda ungdomarna hållbara lösningar. Praktikpengen på 1 250 kr har varit ett bra ekonomiskt hjälpmedel för att locka ungdomarna att prova på en praktik, för att få en fot in och pröva på arbetslivet. Antalet ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret var 16 i juni 2024, vilket är en betydande minskning från 31 föregående år. Uppsökande verksamhet och bra vägledningssamtal är en förklaring till det. I inrapporteringen ingår också de ungdomar som har gått ut gymnasiet med studiebevis.

Elevhälsan

Barn och utbildning har en central elevhälsa under ledning av elevhälsochef. Elevhälsans övergripande uppdrag är att skapa en gynnsam och positiv lärandesituation för alla barn och elever i Hjo kommun. I elevhälsan ingår skolläkare, skolsköterskor, kuratorer, skolpsykolog (köps in via konsultuppdrag), specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare, talpedagog samt IT-pedagog. Elevhälsans insatser och aktiviteter riktar sig både generellt och individuellt mot förskola, grundskola, anpassad grundskola och Introduktionsprogrammen. En av skolsköterskorna har det medicinska ledningsansvaret och har tillsammans med elevhälsochef utvecklat olika delar i elevhälsans medicinska insats, exempelvis metodbok, rutiner och ledningssystem.

På samtliga F-6-skolor har elevhälsomöte använts, en modell för att på gruppnivå skapa samsyn och med ett salutogent angreppssätt ta ett gemensamt ansvar för elevernas utveckling från olika perspektiv då flera professioner deltar. Varje skolenhet har sitt elevhälsoteam bestående av specialpedagog, skolsköterska och kurator, i något fall även speciallärare.

Elevhälsan har ett gott samarbete med socialtjänsten, en socialsekreterare finns kopplad till varje rektor. Många av de insatser som görs och de ärenden som elever söker upp elevhälsan med, bottnar i att vårdnadshavare behöver stöd i sitt föräldraskap.

Det finns ett nära samarbete med elevhälsan i Tibro och Karlsborg gällande rutiner och handlingsplaner. Skolläkaren har uppdrag i alla tre kommuner och samtliga professioner inom elevhälsan får regelbunden handledning tillsammans med kollegor från Tibro och Karlsborg. Elevhälsan samverkar även med professioner från Tibro och Karlsborg i det lokala föräldraskapsstödet Viktiga Vuxna i HjoTidBorg.

Behovet av tidiga insatser återkommer flera gånger i verksamheternas egen analys. Att vi har specialpedagoger riktade mot förskolorna och att talpedagogens huvudsakliga tid ägnas åt förskolan är exempel på tidiga insatser men det är långt ifrån tillräckligt. Man räknar med att ett till två barn per klass har någon typ av språkstörning. Språkstörning kvarstår över tid och får konsekvenser för självkänslan, det sociala livet och måluppfyllelse i skolan. Talpedagogen har idag en visstidsanställning som skulle behöva permanentas då behoven är stora och vi behöver satsa på tidiga insatser. Idag är utrymmet för talpedagogtjänsten möjligt på grund av deltid för en av specialpedagogerna

Elevhälsochef har under läsåret varit sammankallande i Partsamverkan Barn och Unga, som är en del av Vårdsamverkan Skaraborg med deltagare från både regional och kommunal verksamhet. En operativ samverkansgrupp (SAMBU) har skapats, till vilken en samordnare för tidiga insatser anställts. Detta har underlättat arbetet att samordna insatser och gör det enklare för vårdnadshavare som, förutsatt att samtycke givits, slipper bolla mellan instanser och verksamheter. Arbetet är fortfarande under uppstartsfas och kommer att utvecklas vidare under kommande läsår.

En annan samverkansgrupp som startats under läsåret är SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid), där elevhälsan är representerad. Detta för att förebygga och bekämpa brottslighet och begynnande kriminalitet. Man kartlägger på samhällsnivå och gruppen kan även arbeta på individnivå.

Barn och elevers psykiska ohälsa ökar och det är ett bekymmer med långa köer och bristande tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Nätverket för elevhälsochefer i Skaraborg träffar BUP regelbundet för en dialog. Dialogen går ut på att förstå varandras uppdrag och att ha rimliga förväntningar på varandra. Rutiner kring samverkan med *En väg in* behöver fortsatt tydliggöras för att skapa samsyn mellan elevhälsan och vården. En annan stor fråga som upptagit mycket av elevhälsochefsnätverkets tid är framtagande av nya rutiner för behovskost.

Särskilt stöd

Skolan ska skyndsamt ge stöd i form av anpassningar och extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Om det framkommer att en elev trots anpassningar riskerar att inte uppnå kunskapskraven ska ett åtgärdsprogram upprättas som beskriver det särskilda stöd som då eleven har rätt till. Tabellen nedan visar antal åtgärdsprogram som upprättats på respektive enhet de senaste fem åren, även totalen och hur stor andel av alla barn som antal åtgärdsprogram utgör (för bättre jämförelse över tid). Andelen åtgärdsprogram har minskat över tid och låg under läsåret på drygt 4 %.

Enhet	Åtgärdsprogram				
	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Fågelås skola, F-6 <i>Elevantal 22/23: 67</i>	1	2	2	3	1
Korsberga skola, F-6 <i>Elevantal 22/23: 77</i>	6	2	2	3	2
Guldkroksskolan, F-6 <i>Elevantal 22/23: 298</i>	22	22	8*	12	14
Estrid Ericsonskolan, F-6 <i>Elevantal 22/23: 152</i>	-	-	8*	6	4
Hammarnskolan, F-6 <i>Elevantal 22/23: 147</i>	8	12	8	5	3
Guldkroksskolan, 7-9 <i>Elevantal 22/23: 317</i>	32	44	20	16	21
Anpassad grundskola <i>Elevantal 22/23: 14</i>	-	-	-	1	-
Total, antal (andel)	69 (6,8%)	82 (8,1%)	48 (4,6%)	46 (4,4%)	45 (4,2%)

* När Estrid Ericsonskolan F-6 togs i bruk, VT22, flyttades vissa elever och deras eventuella åtgärdsprogram med till nya skolan.

Rutin kring ansökan om tilläggsbelopp används nu för tredje året i rad av rektor, specialpedagog och elevhälsochef. Det kom in 57 ansökningar läsåret 23/24 varav 16 beviljades, samtliga hade medicinska skäl. 7 elever beviljades plats i resursklass. Tilläggsbelopp kan lämnas för extraordinära stödåtgärder i form av elevassistent, lokalanpassning och elevspecifika hjälpmedel. Utredningen ska klart visa att barnet/eleven har ett omfattande behov av extraordinära stödåtgärder. Ersättning kan beviljas om något av de nedanstående kriterierna är uppfyllda:

- Barn/elever med medicinsk funktionsnedsättning ex diabetes, blind, döv, epilepsi, sondmatning. Medicinsk funktionsnedsättning är ett samlingsbegrepp för olika kroniska och långvariga sjukdomstillstånd.
- Barn/elever som på grund av omfattande funktionsnedsättning, t.ex. förvärvad hjärnskada, grav autism, CP-skada, och behöver extraordinära stödåtgärder för att vistas i förskole- eller skolmiljö.

Elever med problematisk skolfrånvaro helt eller delvis

Läsår	20/21		21/22		22/23		23/34	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
F-6	1	7	4	9	0	9	3	29
Andel med skolfrånvaro helt eller delvis	1,1 %		1,7 %		1,2 %		4,3 %	
<i>Totalt elevantal</i>	743		755		748		741	
7-9	4	18	4	3	5	16	0	40
Andel med skolfrånvaro helt eller delvis	8,3 %		2,5 %		7 %		12,6 %	
<i>Totalt elevantal</i>	264		280		301		317	

Källa: Elevhälsoschef

Senaste läsåret hade den högsta andelen elever med helt eller delvis problematisk skolfrånvaro på fyra år, både i låg- och mellanstadiet och högstadiet. Skolornas elevhälsoteam, centrala elevhälsan och SAMBU (samverkan barn och unga) jobbar kontinuerligt med åtgärder för de elever som har problematisk skolfrånvaro. Varje rektor har också en socialsekreterare kopplad mot sin enhet. En elevcoach finns anställd på åk 7-9 för att vara en länk mellan hem och skola och genomför vid behov hemundervisning. Under läsåret har även personal från F-6 kompetensutvecklats inom frågan för att kunna arbeta än mer förebyggande mot skolfrånvaro.

Nyanlända och flerspråkiga elever

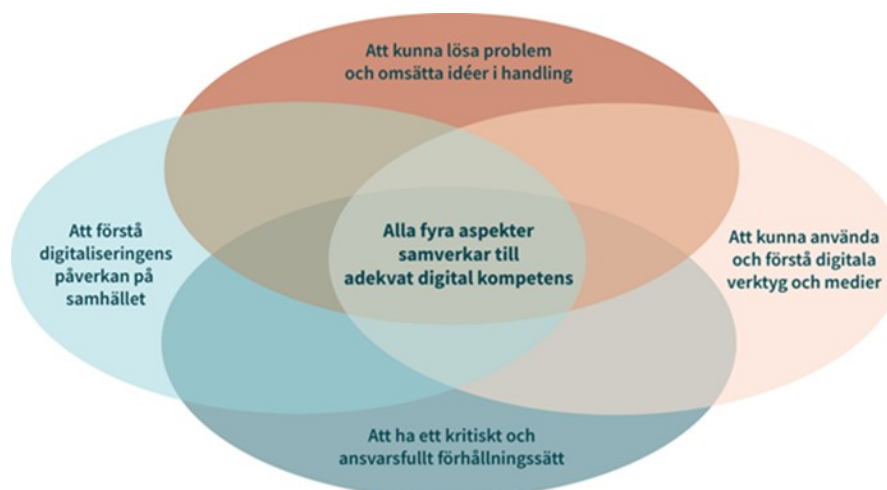
Cirka 10 elever har under läsåret tagits emot av skolan i Hjo. På högstadiet har undervisningen organiserats inom ramen för ordinarie undervisning, men med möjlighet till utökad tid i svenska som andraspråk och studiehandledning. Studiehandledning har bedrivits på tre språk (arabiska, nederländska och tyska) och det ger stor effekt i elevernas kunskapsutveckling och möjlighet till delaktighet i undervisningen.

Totalt har 57 elever haft undervisning i svenska som andraspråk (en minskning från föregående år då det var drygt 70 elever. Majoriteten av dem gick på högstadiet (30 st.), 17 st. på Guldkroksskolan F-6 och resterande på Hammarnskolan (6 st.) och Estrid Ericsonskolan (4 st.). Både högstadiet och låg- och mellanstadiet har haft SvA-lärare/speciallärare anställda och har kunnat bedriva undervisning i mindre grupp och integrerat med den ordinarie svenskundervisningen i klass, samt gett stöd till undervisande lärare i bedömning av elever som deltagit i ordinarie undervisning i klassen men som varit berättigade till att bedömas enligt SvA. Det som avgör hur undervisningen organiseras är en individuell bedömning för varje elev.

Verksamheten ser att flera av de elever som läser svenska som andraspråk har svårare att nå kravnivån även i andra ämnen och behöver mer stöttning. Förutsättningarna för SvA-undervisningen har utvecklats i positiv riktning då en behörig lärare återvände till verksamheten och de därmed blev fler med den kompetensen.

Digitalisering

Vårt samhälle blir alltmer digitaliserat och det påverkar vår vardag på många olika sätt. Digital kompetens kan ses som en demokratisk fråga och en förutsättning för att kunna delta i studier och arbetsliv. Därför är det viktigt att alla barn och elever, med stigande ålder och mognad, utvecklar en adekvat digital kompetens.¹

Figur 8. Digital adekvat kompetens för elever enligt Skolverket

Förskolans arbete med digitalisering innebär att kompetensen hos pedagogerna har utvecklats än mer under året. Den digitala, röda tråden för förskolan har reviderats, vilket innebär att grundskolan kan fortsätta arbeta med den så att verksamheten i Hjo kommun har en röd tråd för digitaliseringen från förskolan till och med år 9. Pedagoger i förskoleklass har träffats under läsåret för att få en samsyn av den digitala röda tråden samt arbetat med olika digitala verktyg. De har kommit i gång med den digitala processen och har börjat arbeta med hur de kan arbeta vidare i förskoleklass utifrån från de kunskaper barnen har med sig från förskolan.

Den digitala kompetensen hos lärare i år 1–9 är i stort sett densamma som läsåret innan. Det har inte varit några stora utvecklingsinsatser på skolorna under läsåret. Pedagogerna har fortsatt använt sig av det de lärde sig under distansundervisningen och har vid behov hört av sig till IT-pedagog för att vidareutveckla det som just den pedagogen/arbetsgruppen ansett sig ha nytta av i undervisningen. IKT-gruppen har kommit i gång som det är tänkt efter att under några år haft begränsad aktivitet.

Lärplattformen Vklass används flitigt på förskolorna, både för dokumentation och information till vårdnadshavare. Användandet av Vklass på skolenheterna varierar och den minsta gemensamma nämnare som är framtagna för Vklass följs inte fullt ut. Vklass används av skolan för att bland annat få ut information till elever, medarbetare och vårdnadshavare.

Verksamhetens IT-samordnare har deltagit på föräldramöten i Fågelås, Korsberga, Estrid Ericsonskolan och på Guldkroksskolan år 7–9 och informerat om Vklass. Vid behov har IT-pedagog träffat vårdnadshavare och elever för att visa hjälpmedel som eleven kan använda i skolarbetet för högre måluppfyllelse.

Förskolan har en digital plan och arbetar enligt den. Förskolans personal har fortsatt som mål

¹ [Digitalisering i förskolan och skolan – vad och varför? - Skolverket](#)

att utveckla sin digitala kompetens och får inspiration från workshops, besök i andra kommuner samt från en inspirerad och väl fungerande IKT-grupp. Rektorer och IKT-pedagogen för förskolan har regelbundna möten där de diskuterar digitalisering vilket bidrar till att föra förskolans arbete framåt. Förskolan har kommit långt i sin digitalisering men medarbetarna vill öka på sin kunskap så att de blir bekväma med verktyg och appar. De behöver få tid för att lära sig tekniken och sedan prova själva för att kunna arbeta med det i barngrupp. Medarbetarna vill utveckla sin pedagogik med att tänka att de digitala verktygen är ett arbetsverktyg som är en hjälp och inspiration och komplement till andra material. Det är viktigt att de digitala verktygen används i utbildningssyfte.

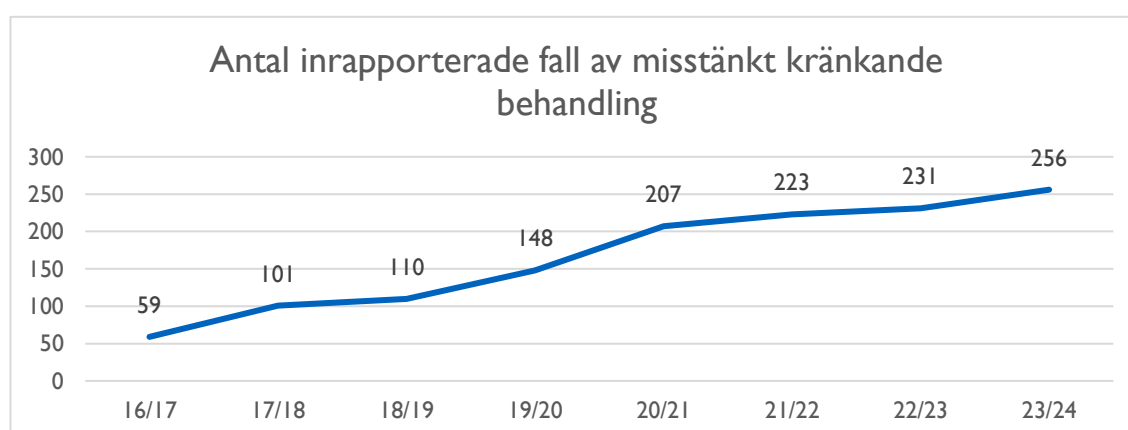
För att uppnå de digitala krav som finns i de nya kursplanerna behöver samtliga pedagoger inom grundskolan få möjlighet till att delta i olika kurser och verksamheten behöver se över de digitala verktyg som finns och vid behov investera i nya.

Kränkande behandling

Skollagens definition av kränkande behandling är ”ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet”. Både diskriminering och kränkande behandling är förbjudet i förskolor, skolor och andra verksamheter som lyder under skollagen. Skyldigheten att förebygga och åtgärda diskriminering respektive kränkande behandling regleras till stor del i diskrimineringslagen och skollagen.²

Under läsåret 23/24 rapporterades 256 ärenden om misstänkt kränkande behandling in i kommunens dokumentationssystem (att jämföra med 231 tidigare läsår). Av de inrapporterade händelserna bedömdes i den påföljande utredningen att drygt 75 % utgjorde en kränkning (jmf med 80 % föregående år).

Diagrammet nedan visar antal inrapporterade fall av misstänkt kränkande behandling inom barn och utbildning läsåren 16/17 till 23/24.

Källa: DF Respons

Formuläret för inrapportering av misstänkt kränkande behandling uppdaterades inför starten av läsåret 22/23. Det nya formuläret belyser tydligare huruvida den misstänkta kränkningen berör

² <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>

någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Den mest vanligt förekommande typen av rapporterade ärenden som har samband med diskrimineringsgrund rör etnisk tillhörighet.

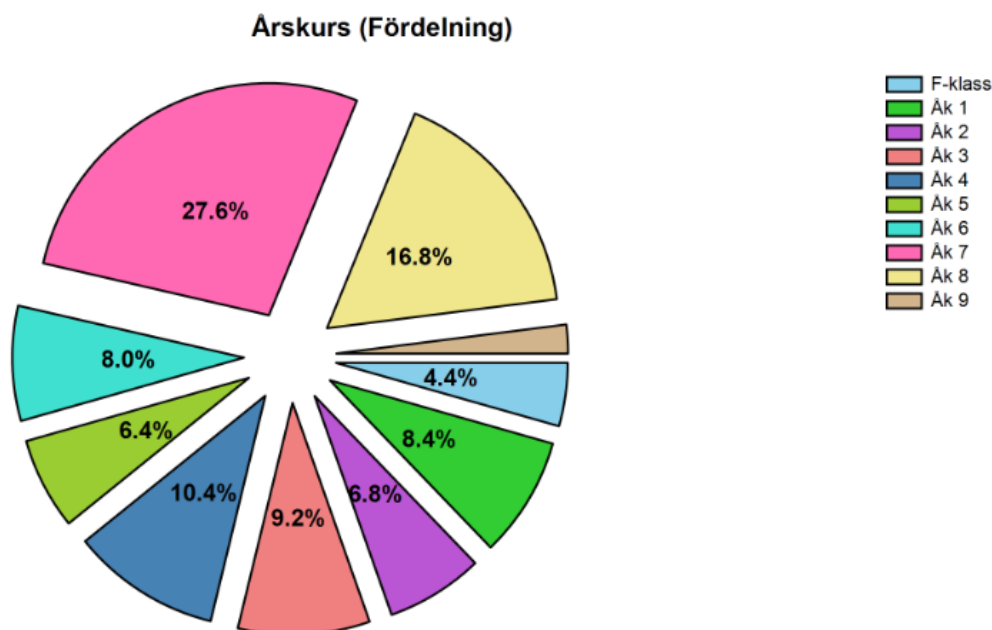
Läsår	21/22	22/23	23/24
Antal inrapporterade ärenden totalt	223	231	256
Bedöms vara kränkande behandling			193
Har samband med diskrimineringsgrund	3	45	27
Varav etnisk tillhörighet			15
Varav funktionsnedsättning			5
Varav kön			2
Varav religion/annan trosuppfattning			2
Varav sexuell läggning			3
Sexuella trakasserier	5	11	6

Källa: DF Respons

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier. Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet³. I 26 % av ärendena rapporterade under läsåret 23/24 rör det sig om händelser som sker vid upprepade tillfällen. När det sker vid upprepade tillfällen kan det tolkas som att det rör sig om mobbing. Andelen är strax under föregående läsår (30 %).

Flest rapporterade kränkningar återfinns på högstadiet, där årskurs 7 står för den högsta andelen, följt av årskurs 8. Se fördelning av inrapporterade kränkningar per årskurs nedan.

³ <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbing-och-diskriminering>

Källa: DF Respons

De flesta fallen inträffar under rasterna (47 %) men också under lektionstid (26 %) eller övergångar mellan lektioner (12 %). De ställen som de flesta inrapporterade kränkningar sker är skolgården (30 %), entré/kapprum/korridor (30 %) och i klassrummet (15 %).

Verksamheterna jobbar med en rad förebyggande insatser runt raster. Exempel på insatser är rastaktivitetsledarprogrammet Rast-A som innefattar rastaktiviteter och rastvärdar. Dessutom genomförs trygghetsvandringar tillsammans med elever för att identifiera platser både inomhus och utomhus som upplevs otrygga. Det samlade arbetet med trygghet, studiero, elevhälsa och värdegrund är en del i ett förebyggande arbete mot kränkningar. Mer specifikt kan även nämnas:

- arbete med nolltoleransveckor.
- elevassistenter som ett extra stöd för att på ett bättre sätt kunna arbeta med de elever som står för de flesta kränkningarna.
- trygghetsteam vilket utformar insatser som gör att vi förekommer konflikter och händelser.
- samverkan med vårdnadshavare.
- strukturer och ramar så som arbetet med lektionsdesign.
- arbete med att ta fram arbetsplatsöverenskommelser.
- särskilda undervisningsgrupper.
- undervisning på annan plats.

Över tid har det varit fler pojkar än flickor som både är utsatta för kränkningar och som kränker. Detsamma gäller läsåret 23/24. Andelen flickor som är aktuella är ca 29% vilket är samma som föregående år. För att en kränkning skall kunna rapporteras in behöver den uppmärksammas, antingen genom att personal ser och uppmärksammar vad som händer eller att någon berättar. Det är lättare att fånga de händelser som är mest uppenbara. De subtila som exempelvis utfrysning är svårare.

Plan för arbete för arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Alla barn och elever har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bli bemötta med respekt. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande mot kränkande behandling. Varje verksamhet ska fortsatt arbeta målinriktat mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Varje förskola, skola och annan skolverksamhet ska fortsatt genomföra åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling och varje år ska respektive verksamhet upprätta en plan för att förebygga risken att barn och elever blir utsatta för diskriminering och kränkningar. Arbetet har genomförts i fem steg; kartlägga risker, analysera eventuella risker, upprätta mål och åtgärder, upprätta en plan samt följa upp och utvärdera planen. Under läsåret har en gemensam mall implementerats för barn och utbildning för att säkerställa ett likvärdigt arbete.

Ekonomisk utveckling läsåret 2023/2024

Vanligtvis rapporteras resultat för verksamheten helårsvis, men i det systematiska kvalitetsarbetet rapporteras resultatet läsårsvis, varpå dessa siffror inte stämmer överens med siffrorna i bokslutet 2022. Resultatet för 2023 hamnade på ett underskott om 4,6 mnkr. För 2024 har delårsrapporten avrapporterats i början av oktober och den visar på en helårsprognos för 2024 på ett underskott om 4,1 mnkr.

Generellt är de ekonomiska utmaningarna 2024 samma som de som avrapporterades för 2023. Barn och utbildning gemensamt uppvisar ett överskott. Detta till följd av vidtagna åtgärder för att mildra det prognostiserade underskottet. Bland annat har kompetensutveckling samt delar av verksamhetsanslagen lagts i en central pott under skolchefen. Barn och utbildning är indelat i ett flertal olika verksamhetsområden. Barn och utbildning gemensamt, förskola, grundskola inklusive förskoleklass och anpassad grundskola, fritidshem, kulturskola samt gymnasie- och vuxenutbildning. Prognosen för Barn och utbildning gemensamt är ett överskott om 0,8 mnkr. Övergripande poster så som kompetensutveckling och centrala verksamhetsanslag, har halverats då övriga verksamheters prognos i dagsläget påvisar underskott.

Förskolans prognostiserade underskott är 1,4 mnkr, detta till följd av vårens överinskrivningar om 28 barn samt barn i behov av extraordinärt stöd. Barn med fysiska handikapp och diabetes har beviljats tilläggsbelopp från elevhälsan. Övriga extraordinära behov har verksamheterna således själva fått hantera och i vissa fall har detta varit svårt att lösa inom befintlig ram.

Prognosen för fritidshemsverksamheten är ett överskott om 1,3 mnkr vilket förklaras med att tjänster delas mellan fritids och grundskolan, varpå motsvarande kostnad återfinns under området grundskola. Däremot har antalet inskrivna barn ökat kraftigt i Korsberga och i dagsläget är 60 barn inskrivna. Tilldelningen är 2,5 tj vilket enligt resursfördelningsmodellen är 1,0 tjänst för lite. Verksamheten har även svårigheter att rent schematekniskt få till att täcka fritidsverksamhetens öppettid med dagens tilldelning.

Prognosen för grundskola inklusive förskoleklass och anpassad grundskola visar på ett underskott om 4,9 mnkr, vilket beror på ett flertal utmaningar. Främst handlar det om anpassningar för elever i behov av särskilt eller extraordinärt stöd, samt ökade kostnader för

modersmålsundervisning och studiehundledning på modersmål. Verksamheten har idag 61 barn med modersmålsundervisning och 20 med studiehundledning. Det ökade antal orosanmälningar som inkommit till socialtjänsten påverkar även verksamheten inom Barn och utbildning då olika former av stöd under skoldagen behöver sättas in. Nya rutiner har tagits fram och varje enhet arbetar idag med särskilda undervisningsgrupper i allt större utsträckning än tidigare för att kunna möta elevers olika behov och förutsättningar. Det handlar om barn och elever som behöver ett mindre eller annat sammanhang för att komma i lärande.

Prognosen för Barn och utbildnings övriga verksamhetsområden är i dagsläget en nollprognos. Däremot finns en stor osäkerhet kring kostnaderna för de elever som börjat gymnasieskolan utifrån val av program då marginalerna är små, när det gäller de interkommunala kostnaderna klarar verksamheten inte av alltför många elever som behöver ett fjärde år på gymnasiet. Det vi generellt kan se är att Hjoungdomarna har större benägenhet att välja yrkesförberedande program i större omfattning än kringliggande kommuner och kostnader för yrkesprogram är väsentligt högre än för högskoleförberedande program. Vi har ytterligare tillkommande elever på anpassad gymnasieskola jämfört med budgeterat. Det råder även en stor osäkerhet kring vuxenutbildningens statsbidrag under året. Dessa rekvireras inom samverkansområdet och fördelas utifrån hemkommunens producerade platser jämfört med andra tillgängliga platser i andra kommuner.

Även Hjo kommun känner alltmer av den lärarbrist som råder i riket. Bristen på legitimerade lärare driver upp lönekostnaderna och idag får verksamheten betala högre löner för nyrekryteringar.

Sammanfattningsvis kan konstateras att verksamheten har ett litet ekonomiskt handlingsutrymme, vilket blir sårbart vid plötsliga och ökade kostnader.

Nyckeltal	2021		2022		2023	
	Hjo	Riket	Hjo	Riket	Hjo	Riket
Nettokostnad förskola, kr/inskrivet barn	145 905 kr	141 055 kr	140 000 kr	146 290 kr	151 926 kr	157 055 kr
Nettokostnadsavvikelse i % förskola inkl. öppen förskola	2,3%	-	-4,8%	-	-6,0%	-
Kostnad fritidshem, kr/inskrivet barn	47 175 kr	42 458 kr	49 430 kr	43 578 kr	52 104 kr	44 661 kr
Nettokostnadsavvikelse i % fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet	16,7%	-	20,6%	-	22,2 %	-
Kostnad för elev i förskoleklass	91 057 kr	66 745 kr	86 854 kr	69 241 kr	16 362 kr	10 373 kr
Kostnad för elev i grundskolan	125 838 kr	122 017 kr	139 778 kr	126 721 kr	147 199 kr	128 679 kr
Nettokostnadsavvikelse i % grundskola inkl. förskoleklass	+9,8%	-	+19,2%	-	+ 18,8 %	-
Kostnad för elev i gymnasieskola	131 662 kr	128 209 kr	137 618 kr	131 930 kr	367 250 kr	132 159 kr
Kostnad för helårsstuderande Komvux	75 730 kr	55 175 kr	76 000 kr	62 606 kr	84 412 kr	68 458 kr
Nettokostnad musik- och kulturskola, kr/inv.	347 kr	273 kr	332 kr	277 kr	430 kr	295 kr
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (%)						
-Förskola	60,8%	42,4%	55,4%	42,2%	56,5 %	43 %
-Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	75,3%	72,0%	74,6%	71,8%	69,5 %	71,5 %
-Fritidshem	52,0%	36,5%	53,0%	35,0%	49 %	-

Källa: Kolada (uppgifter gällande nettokostnadsavvikelser rapporteras ej för riket)